

I.

Fővárosi Bíróság
2.P.22.903/2001/46.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bíróság
az előbb Dr. R. L. ügyvéd által képviselt, majd személyesen eljáró

V. G. felperesnek

a dr. R. I. és Dr. D. A. ügyvéd által képviselt

M. Kft. alperes ellen szerzői jog iránt indított perében meghozta az alábbi

ÍTÉLETET

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 300.000,- (Háromszázezer) Ft + 25% ÁFA perköltséget és az államnak külön felhívásra további 45.000,- (Negyvenötezer) Ft kereseti illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül 3 példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéletáblához, melyet a Fővárosi Bíróságon kell előterjeszteni.

A felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását.

Ha a fellebbezés perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték megfizetésére vonatkozik, vagy az ítélet indokolása ellen irányul, a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti tárgyalás megtartását.

Ha a fellebbezésben vitatott érték a kettőszázezer forintot, vagy a kereseti kérelemben megjelölt követelés tíz százalékát nem haladja meg, fellebbezésnek az első fokú eljárás szabályainak lényeges megsértésére vagy az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására hivatkozással van helye. A másodfokú eljárásban új tények állításának, illetve új bizonyítékok előterjesztésének helye nincs, kivéve, ha a tények előadására; illetve bizonyítékok előterjesztésére az első fokú eljárásban a bíróság eljárási szabálysértése vagy téves jogalkalmazása miatt nem kerülhetett sor. Ha a fellebbezés a megjelölt hivatkozást nélkülözi, a másodfokú tanács elnöke a fellebbezést hivatalból elutasítja. A másodfokú bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti.

INDOKOLÁS

A felperes végrendeleti örökös.

Az alperes és a Bartók jogutódokat képviselő E. AG 2000. július 1. napján kötött szerződést, melyben az alperes mint gyártó nem kizárólagos engedélyt kapott A CSODÁLATOS MANDARIN című zenemű reprodukciójára egy 33 perc időtartamú, a zeneműével azonos című balettfilm zenei hanganyaga céljára, Bartók Béla eredeti zenéje és Lengyel Menyhért szövegkönyve alapján. A megállapodás 5. pontja lehetőséget ad az E. AG-nak a szerződés 48 órás felmondási idővel való megszüntetésére, amennyiben az alperes az engedélyt megszegi. A megállapodás 9. pontjában a szerződést kötő felek rögzítették, hogy ha a Hungaroton 1983. hangfelvételét használják a filmben, a kereskedelmi hangfelvétel tekintetében önálló jogok állnak fenn, ha élő hangfelvételt használnak a filmben, akkor a művet S. J. vezényletével a Budapesti Filharmonikusok fogják előadni.

2000. november 13. napján az E. AG írásban közölte, az alperesnek nem maradt semmi joga az eredeti mű felhasználására, nem engedélyezi a balettfilm terjesztését, mert „a műre vonatkozó szerzői jogok súlyos sérelmet szenvedtek. A szerzők jogutódjai zöme mélyen megbántott és személyhez fűződő jogokat sértett az eredeti mű ízléstelen, sőt pornográf feldolgozása.”

Az alperes a 2001. január 12-én kelt válaszlevelében visszautasította a fentieket és rögzítette, nem tér el a megállapodásban foglalt szerződési kikötésektől, hozzátette, a film végleges változata még nem készült el.

2001. január 30-án az E. AG jogi képviselője kártérítési igényt jelentett be az alperes felé írásban. Az előzetes igénybejelentést 2001. január 31-én közjegyző tanúsította.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az 1999. évi LXXVI. tv. (továbbiakban. Szjt.) 13. §-át megsértette és kérte az Szjt. 94. § (1) bekezdés a, b, d, f, pontjabeli jogkövetkezményeket alkalmazni. Bejelentette, a kiadó nem kíván a perben fellépni, hanem Bartók Béla szerzői jogainak megsértése miatt örököse érvényesít igényt. Kártérítési követelést nem terjesztett elő.

Kifejtette a felperes, hogy A Csodálatos Mandarin című zenemű szerzői jogi védelem alatt áll, a balettfilm pedig tartalmi és koncepcionális eltéréseket mutat az eredeti szövegkönyvhöz képest, miáltal Bartók Béla zeneműve is sérül, hiszen egy adott cselekményhez, Lengyel Menyhért szövegkönyvére komponálódott. Az Szjt. 13. §-ra hivatkozva előadta a felperes, kifejezetten sérelmezi a szeretkezési jelenetet a filmben, valamint a film utolsó jelenetét, amikor a lány kilép a fényre, ugyanis ez az eredeti szövegkönyvben nem szerepel és ellentétes a zenemű eredeti mondanivalójával

Az alperes a kereset elutasítását kérte és perkoltséigényt terjesztett elő. Hangsúlyozta, a szerzői jogok önállóak, a perbeli zenemű és a librettó összekapcsolt mű, de mindkettő rendelkezik az önállóság kritériumával, hivatkozott az Szjt. 5. §-ára. Kifejtette, a balettfilm más műfajú alkotás speciális kifejezőeszközökkel, ebből szükségszerűen adódnak változtatások. Rámutatott, a hatályos Szjtv. 13. §-a szerint nem pusztán az eredeti műtől való eltérés, hanem ezáltal a szerző becsületének, jó hírnevének, sérelme megvalósulása esetén állapítható meg a szerzői jogi sérelem.

Kérte, a bíróság összességében ítélje meg a balettfilm, és hangsúlyozta, a szerződésben megjelölt hangfelvételt használták a balettfilm alkotói. Álláspontja szerint Bartók Béla becsületét a balettfilm nem sérti.

A bíróság a felek nyilatkozatai, a csatolt okiratok, a tanúvallomások és a Szerzői Jogi Szakértő Testület véleménye mérlegelésével arra a meggyőződésre jutott, hogy a kereset nem alapos.

A bíróság előrebocsátja, a felhasználási szerződés 2000. november 13-i felmondását az alperes nem fogadta el, vitatta, hogy a megállapodásban foglaltaktól eltért volna. Jelen perben az E. AG és a képviseletében eljáró ügynök peres félként nem szerepel, ezért a bíróság álláspontja szerint a peres felek közötti jogvitát nem kötelmi jogi alapon, hanem az Szjt. 13. §-a szerint kell elbírálni és ennek során vizsgálni, hogy a felperes alappal kérte-e az Szjt. 94. § (1) bekezdés a., b, d, f, pontjabeli jogkövetkezmények alkalmazását. Ugyanakkor a szerződés a tényállás része, ily módon a perbeli zenemű felhasználásának módja, az engedély keretei a tények megállapítása szempontjából nem lehetnek közömbösek.

A bíróság rögzíti, hogy osztotta az alperes álláspontját a tekintetben, hogy a Lengyel Menyhért szöveggönyvétől való eltérés alapján a felperes nem jogosult igényérvényesítésre, ebben a vonatkozásban perbeli legitimációval nem rendelkezik.

A szöveggönyvbeli cselekmény, illetőleg a szöveg azonban a felperesi keresetben hivatkozott, a zenemű szerzőjét ért – felperes által állított – sérelmek vizsgálata szempontjából azért nem mellőzhető a bíróság megítélése szerint, mert a zene hangulata, a zene által kifejezett érzelmek e szöveg segítségével fogalmazhatók meg, értelmezhetők, magyarázhatók és a felperesi tényállítások valósága ennek a nyelvi kifejeződésnek, azaz a szövegnek a segítségével vehetők össze a balettfilm által megjelenített tartalommal.

A bíróság rámutat, a per tárgya a vetített, bemutatott, tehát a végleges balettfilm.

A felperes kifogásolta, hogy a nagyvárosi jelenetben a balettfilmben a rakparton elrabolják Mimit, a lányt, ezzel szemben az eredeti műben „egy roppant város élete és zaja verődik a szobába”, vagyis a helyszín egy lepusztult szobabelső.

Sérelmezte, a balettfilm általi tartalmi változtatás, hogy a film deklarálja, az erőszakról szól. Álláspontja szerint ehhez képest az eredeti műben a csavargók és a lány azonosan viselkednek, rettegnek a Mandarintól és mindannyian meg akarják ölni, vagyis a csavargók és a lány viszonyában kérdéses az erőszak. A felperes értelmezése szerint teljesen hamis a film nyitó jeleneteiben felvezetett prekonceptió. A felperes álláspontja, hogy a zene sérelmét jelentik a változtatások, a jelenetek beiktatása.

A felperes kifogásolta, hogy a partitúra szerinti üldözéses jelenet helyett a táncfilmben a Mandarin és a Lány szeretkezési jelenete látható, felperesi álláspont szerint ezzel a film alkotói figyelmen kívül hagyták az eredeti bartóki koncepciót és az eredeti librettót.

A film befejezését szintén sérelmezte a felperes, kifejtette, az eredeti műben nem szerepel, hogy a lány kilép a fényre.

Az Szjt. 13. §-a rendelkezése szerint: „A szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.”

A bíróság egyrészt azt vizsgálta a kereset körében, hogy történt-e változtatás az eredeti művön, illetve torzítás az eredeti mű sérelmére, másrészt, hogy ez a felperes jogelődjének, Bartók Bélának a becsületét, jó hírnevét sértette-e.

A felperes által hivatkozottakkal szemben a bíróság hangsúlyozza, a nagyváros zajának és (Lengyel Menyhért szöveggönyvét idézve:) „egy roppant város életének” bemutatásához a XX. század első évtizedében, az eredeti mű születésekor elegendő lehetett egy nyomorúságos, letépett tapétájú szobabelső, a 2000. évre azonban olyan mértékben változott az emberek (alkotók és nézők) elképzelése az elidegenedett, zajos nagyvárosról, hogy a balettfilmben megjelenített elhagyatott rakpart a nyomor, a züllöttség bemutatására, vagyis a filmbéli helyszín ugyanazon hatás elérésére alkalmas, mint a felperes által hivatkozott librettóban. Hozzáteszi a bíróság, a nagyváros zaja hangzik a zenében ehelyütt, így változtatás a zenéhez képest nem történt.

A felperes kifogásolja, hogy a film deklarálja, az erőszakról szól. A szöveggönyvben szereplő történetet segítségül hívva a bíróság rámutat, a csavargók, mivel nincs pénz, ráveszik Mimit, a lányt, hogy keressen pénzt, álljon az ablakhoz és mutogassa magát, csaljon fel valakit. A bíróság megítélése szerint ez egyértelmű erőszak a lánnyal szemben, a lányt kiszolgáltatottá teszik a csavargók, azaz semmiféle eltérés nem állapítható meg az eredeti műhöz képest a lány és a csavargók viszonyában. Lengyel Menyhért így ír: „Mimi az ablak előtt kellett magát – a felkínálásnak egyre erősödő triviális muzsikája”. A filmben kétségtelenül erőteljes képi megjelenítéssel és tánccal mutatkozik meg ez a „maga kelletés”, azonban a bíróság meggyőződése szerint a XX. század végének zene-hallgató közönsége a felhangzó egyre erőteljesebb „triviális” muzsikát hallva, nem feltétlenül egy ablakban álló, magát (a szöveggönyv szerint:) „himbáló” lányt képzel maga elé, hanem a mai kor emberének asszociációja és imaginációja inkább a filmbéli jeleneteket „vetítheti”. Az összehatás, vagyis a zene által kiváltott érzelmek és hangulat több évtized különbséggel ugyan, de a bíróság megítélése szerint ugyanaz, illetve annyiban más, amennyiben a XX. század első évtizedének műértő és műélvező közönsége más, mint a 2000. évé. Az eredeti mű azonban nem sérült, nem torzult ezzel a bíróság álláspontja szerint, hanem az eredeti mű lényegét más eszközökkel mutatták meg, fejezték ki a balettfilm alkotói.

A felperes a partitúra üldözési jelenete helyett a szeretkezési jelenetet különösen sérelmesnek ítélte. A bíróság meggyőződése szerint magából a szöveggönyvből is kitér, hogy az üldözés miatt indul, a Mandarin a lány után kap, elesik, felugrik, „most már Ő (ti. a Mandarin) kellett magát”, táncba kezd és végül elkapja a lányt. A zene egyre fokozódik, feszültséget hordoz, ami kétségtelenül megmutatkozik a balett- és a filmművészet eszközeivel a felperes által kifogásolt perbeli műben. Nem osztja a bíróság a felperes álláspontját, hogy a szexualitás ne lenne benne az eredeti műben, hiszen a lány az ablak előtt kellett magát a szöveggönyv szerint, hogy férfiakat csaljon fel és a helyszín „egy roppant város”, melynek életét – illetve annak egy szeletét – mutatja be Lengyel Menyhért és a felperesi logikát követve ugyanezt fejezi ki Bartók zenéje is. Az üldözési és szeretkezési jelenet tehát – figyelemmel az előzményekre – a drámai csúcsponthoz közeledés, a feszültség fokozódása a zenében és a balettfilmben egyaránt.

A bíróság megítélése szerint a filmbéli jelenetek nem torzítják az eredeti művet, összehatásukban ugyanazt fejezik ki, amit Bartók zenéje. Kétségtelenül erőteljes a képi és a táncművészet eszközeivel való megjelenítés is, a mai kor emberének, nézőjének ugyanazon drámai hatás eléréséhez a bíróság álláspontja szerint meghökkentőbb, erőteljesebb „impulzusokra” van szüksége, mint az eredeti mű keletkezése idején.

Á felperes a film zárójelenetét szintén sérelmezi arra hivatkozva, hogy ez nem szerepel Bartók partitúrájában és az eredeti szöveggönyvben. Mint a bíróság már előrebocsátotta, a szöveggönyvtől való eltérés alapján a felperes nem érvényesíthet alappal igényt, e vonatkozásban nincs perbeli legitimációja.

A bíróság megítélése szerint a zenemű végig a táncfilm alatt ugyanaz volt, amire a felhasználási engedély szólt és azt a felvételt használták a film alkotói, amire a szerződés vonatkozott. A zene tehát változatlan. A zene általi kifejezés, hatás csorbitása a bíróság megítélése szerint nem valósult meg. A szöveggönyvben ugyanis az olvasható, „Vágya kialudt”. A lány „győzelmesen, mosolyogva” ereszti le a földre a Mandarin testét, „egy furcsa, recsegő, egzotikus muzsika hangjai mellett – a mandarin meghalt”. A bíróság, miként fent már jelezte, a szöveggönyvet nem jogi jelentősége, hanem annak nyelvi kifejeződése miatt idézi, hiszen a zenei hatások megfogalmazása ennek segítségével lehetséges a felperes által hivatkozottak vizsgálata során. Az egzotikus, furcsa muzsika, amit hallunk, a bíróság álláspontja szerint nem zárja ki a lány fényre jövetelét, a győzelem, a felszabadultság képi megjelenítését akkor sem, ha ez kifejezetten a partitúrában nem szerepel. Az Szjt. 13. §-a értelmében a film záró képe ennél fogva nem minősül az eredeti művet torzítónak, és nem sérti Bartók Béla becsületét, jó hírnevét. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az alperes alkotói a perbeli szerződésben a zenemű reprodukciójára kaptak felhatalmazást, arra, hogy az azonos című balettfilm zenei hanganyaga céljára felhasználják Bartók eredeti zeneművét. Ebből pedig az következik a bíróság megítélése szerint, hogy a balettfilm alkotói a maguk elképzelése, szerzői szabadsága alapján a saját művük dramaturgiai felépítésére és a speciális műfaji sajátosságokra figyelemmel nem voltak elzárva attól, hogy a lány alakját, szerepét női látásmóddal „továbbgondolva”, megmutatva zárják le, fejezzék be a művüket. Ez a szöveggönyvbeli fenti idézetet és Bartók furcsa, egzotikus zenéjét tekintve nem minősül az eredeti mű torzításának és nem sérti Bartók Béla becsületét, jó hírnevét.

Összességében megállapítható, hogy az eredeti Bartók mű lényegi vonásait a perbeli balettfilm alkotói nem változtatták, nem torzították, hanem a film műfaji sajátosságait és a táncművészet kifejező eszközeit használva reprodukálták a zeneművet a XX. század végének közönségéhez szólva.

A bíróság a fent részletesen kifejtettek miatt az Szjt. 13. §-beli törvényi feltételek hiányában elutasította a felperes keresetét.

A bíróság a Pp. 24. § (1) bekezdése és a 25. § (3) bekezdése együttes alkalmazásával a per tárgyának értékét 1 millió Ft-ban határozta meg.

Nem ítélte eltúlzottnak a bíróság a 8/2002. (III. 30.) IM számú rendelet alapján a hosszadalmas bizonyítási eljárásra és a két jogi képviselő által kifejtett munkára figyelemmel az előterjesztett munkadíj igényt. A per 2001. évben indult, ezért a bíróság álláspontja szerint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet nem alkalmazható e rendelet 5. § (1) bekezdése értelmében.

A perérték alapján a lerovandó illeték 60.000,- Ft, a felperes ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a keresetlevélen lerótt 15.000,- Ft-on túlmenően leróni 45.000,- Ft eljárási illetéket, figyelemmel az 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bekezdés a) pontjára.

Budapest, 2004. szeptember 21.

dr. Lugosi Erika sk. bíró

II.

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.21.401/2004/5.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. K. I. ügyvéd által képviselt V. G. felperesnek, dr. R. I. ügyvéd és dr. D. A. ügyvéd által képviselt M. Kft. alperes ellen, szerzői jogsértés megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2004. szeptember 21. napján meghozott 2.P.22.903/2001/46. számú ítélete ellen a felperes részéről 47. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

ÍTÉLETET:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a felperes további 45.000 (negyvenötezer) forint illeték megfizetésére kötelezését mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 125.000 (százhuszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes A csodálatos mandarin című balettfilm megvalósítása során megsértette a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 13. §-át. Erre tekintettel kérte az Szt. 94. § (1) bekezdése a) b) d) f) pontja szerinti jogkövetkezmények alkalmazását.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az E. AG kiadóval kötött felhasználási szerződés alapján jogot szerzett a mű megfilmesítésére. A zenével kapcsolatban kizárt a jogsértés lehetősége, mivel a filmben a szerződésnek megfelelően a Budapesti Filharmonikusok által előadott zene szólal meg. A létrehozott film más műfajú alkotás, amelynek sajátos eszközrendszere elkerülhetetlenné teszi a változtatásokat. Összekapcsolt műről lévén szó, a szerzői jogok csak a saját (rész) mű tekintetében gyakorolhatók, a librettó vonatkozásában a felperes nem jogosult igényérvényesítésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 Ft + 25% ÁFA perköltséget, és az államnak külön felhívásra további 45.000 Ft kereseti illetéket.

Indokolásában kifejtette, hogy a peres felek közötti jogvitát nem kötelmi jogi alapon, hanem az Szt. 13. §-a szerint kell elbírálni, ugyanakkor az E. AG és az alperes közötti szerződés a tényállás része.

Az elsőfokú bíróság osztotta az alperes álláspontját abban a vonatkozásban, hogy a Lengyel Menyhért szöveggönyvétől való eltérés tekintetében a felperes nem jogosult igényérvényesítésre.

Ugyanakkor a szöveggönyvbeli cselekmény és a szöveg nem mellőzhető a zenemű szerzőjét ért sérelmek vizsgálata szempontjából, mert a zene hangulata, az általa kifejezett érzelmek e szöveg segítségével fogalmazhatók meg, a felperesi tényállítások valósága ennek a nyelvi kifejeződésnek, tehát a szövegnek a segítségével vethetők össze a balettfilm által megjelenített tartalommal.

Az Szjt. 13. §-a alapján azt vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy történt-e változtatás, torzítás az eredeti mű sérelmére, illetve hogy ez a felperes jogelődjének a becsületét, jó hírnevét sértette-e. Ezen vizsgálat során hangsúlyozta, hogy a nagyváros zajának és „egy roppant város életének” bemutatásához a XX. század elején, az eredeti mű születésekor elegendő lehetett egy nyomorúságos szobabelső, azonban 2000-re megváltozott az emberek elképzelése erről, és a filmbeli helyszín alkalmazása ugyanazon hatás elérésére alkalmas, mindemellett változtatás a zenéhez képest nem történt.

A felperes által sérelmezett azon megközelítésről, hogy a film az erőszakról szól, azt állapította meg, hogy az összhatás, a zene által kiváltott érzelmek és hangulat több évtizednyi különbséggel, de ugyanaz, illetve csak annyiban más, amennyiben a műélvező közönség is más. Azonban az eredeti mű nem sérült, nem torzult, annak lényegét más eszközökkel mutatták meg a balettfilm alkotói.

Nem osztotta a felperes azon álláspontját, miszerint a szexualitás ne lenne benne az eredeti műben. Az üldözési és szeretkezési jelenet mind a zeneműben, mind a balettfilmben a drámai csúcspontokhoz közeledés, a feszültség feloldása. Így az elsőfokú bíróság megítélése szerint a filmbeli jelenetek összhatásukban ugyanazt fejezik ki, mint Bartók zenéje.

Rámutatott arra is, hogy a mai kor emberének ugyanazon drámai hatás eléréséhez meghökkentőbb, erőteljesebb impulzusokra van szüksége, mint az eredeti mű keletkezése idején.

A film zárójelenetével kapcsolatos eltérés tekintetében megállapította, hogy a felperesnek nincs perbeli legitimációja.

Megállapította, hogy a zenemű a táncfilm alatt végig ugyanaz volt, amire a felhasználási engedély szólt, a zene tehát változatlan.

A film záróképét nem tartotta az Szjt. 13. §-ába ütközőnek, az eredeti művet torzítónak, az nem sérti az alkotó becsületét, jóhírnevét.

Mindezek alapján összességében azt állapította meg, hogy az eredeti Bartók-mű lényegi vonásait nem változtatták meg és nem torzították a balettfilm alkotói, a film műfaji sajátosságait és a táncművészet eszközeit használva reprodukálták a zeneművet a mai kor közönségéhez szólva.

A pertárgy értékét a Pp. 24. § (1) bekezdése és a 25. § (3) bekezdése szerint határozta meg.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, és kereseti kérelmének megfelelően annak megállapítását kérte az Szjt. 94. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, hogy az alperes a 13. § rendelkezéseire tekintettel megsértette a felperes személyhez fűződő jogait. Kötelezni kérte az alperest a jogsértés

abbahagyására, és kérte a további jogsértésektől való eltiltását. Kötelezni kérte az alperest a jogsértéssel előállított képhordozók – saját költségén történő – megsemmisítésére.

Az elsőfokú bíróság azon álláspontja tekintetében, miszerint a felperes nem jogosult igényérvényesítésre a Lengyel Menyhért szöveggönyvétől való eltérés miatt, kifejtette, hogy a mű zenéjét Bartók Béla a Lengyel Menyhérttel 1918. június 21. napján kötött megállapodás alapján a librettóra írta. Így a szerzők egymás tevékenységének ismeretében közös művet alkottak, és nem az egymástól független műveket kapcsolták össze. Hivatkozott a megállapodás tartalmára, majd utalt az Sztj. 5. § (1) bekezdésére, amelynek értelmében bármelyik szerzőtárs önállóan is felléphet. Előadta, hogy a mű eseménysora megváltozott az alperesi átdolgozás folytán, mivel Bartók a zenét az eredeti librettóra írta, ezzel a zenemű is sérült.

Álláspontja szerint jelen esetben az Sztj. 13. §-ában rögzített mindkét vagylagos feltétel megvalósulása fennáll. Az alperes a mű filmre történő átdolgozására, egy másik művészeti ágba tartozó mű létrehozatalára kapott engedélyt. Ehhez a felhasználáshoz az Sztj. 50. §-a értelmében elengedhetetlen és nyilvánvalóan szükséges változtatás csak annyiban megengedett, amennyiben a mű lényegét nem érinti. Ugyanakkor megengedhetetlen az indokolatlan, „egyéniesskedő” változtatás, ha az a mű alapkoncepcióját módosítja. Ezt az alperessel kötött megállapodás is tiltja. A filmben nem található olyan, a műfajok eltérő sajátosságaiból adódó feltétlen szükségszerűség, amely a film alkotóit az eredetiszedő és csak sajátos ízléssel elfogadható megoldásokra kényszerítette. Az értelmetlen extravaganciák nem szükségszerűen adódnak a filmművészet eltérő műfaji sajátosságaiból.

Hivatkozott arra, hogy az eredeti mű szöveggönyvének és a film történetének összevetése alapján megállapítható az eltorzítás, az alperesi film a szerzők szándékától idegenül az eredeti koncepciót torzítja el. Ez a szerzők hírnevére is sérelmes, mivel az átlagnéző a cím és Bartók Bélára utalás alapján az eredeti szerzőpárosnak fogja tulajdonítani az alkotást.

A hírnév és a becsület sérelme nem objektív, hanem szubjektív fogalom, a szerző vagy jogutóda által eldöntendő kérdés.

A perbeli igazságügyi szakvélemény figyelmen kívül hagyását kérte, és hivatkozott az általa becsatolt, dr. B. Gy. által készített jogi véleményre.

Kifogásolta az elsőfokú bíróság által megállapított pertárgyértéket és a Pp. 25. § (3) bekezdésének alkalmazását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint állapította meg a tényállást, a bizonyítékok felülmérlegelése nem indokolt és nem megengedett. Hivatkozott arra is, hogy a balettfilm elkészítése esetében szükségszerű és elkerülhetetlen átdolgozásokról van szó, ahol a származékos mű megvalósítása eleve feltételez valamilyen változtatást.

A felperes jogértelmezése az alperes szerint a mű integritásának életszerűtlen és túlzó mértékű olyan védelmét eredményezné, ami az életben jogbizonytalansághoz vezetne, és mások alkotói szabadságát aránytalanul korlátozná.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg a tényállást, melyre alapított döntésével a Fővárosi Ítéltábla is egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta, annak alapvetően helytálló indokaira is kiterjedően.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki.

Az Szjt. 14. § (1) bekezdése szerint a szerző halála után a törvényben szabályozott személyhez fűződő jog megsértése miatt a védelmi időn belül az léphet fel, akit a szerző irodalmi, tudományos vagy művészi hagyatékának gondozásával megbízott, ilyennek hiányában, vagy ha a megbízott nem intézkedik, az, aki a szerzői vagyoni jogokat öröklés jogcímén megszerezte.

Erre figyelemmel a felperes – mint a szerzői vagyoni jogok örököse – jogosult volt a személyhez fűződő jogok érvényesítésére.

Az Szjt. 5. § (1) bekezdése értelmében több szerző közös művére, ha annak részei nem használhatók fel önállóan, a szerzői jog együttesen és – kétség esetén – egyenlő arányban illeti meg a szerzőtársakat, a szerzői jog megsértése ellen azonban bármelyik szerzőtárs önállóan is felléphet.

A (2) bekezdés szerint ha a közös mű részei önállóan is felhasználhatók (összekapcsolt művek), a saját rész tekintetében a szerzői jogok önállóan gyakorolhatók. Az összekapcsolt művekből álló, együtt alkotott közös mű valamely részének más művel való összekapcsolásához az eredeti közös mű valamennyi szerzőjének hozzájárulása szükséges.

Mindezekből következik, hogy a közös mű egészére vonatkozó szerzői jogsértés miatt bármely szerző önállóan is felléphet annak ellenére, hogy a jogszerű felhasználás esetén az együttes engedélyezés nem mellőzhető.

Az eredeti mű esetén a zene és szöveggönyv egymásra épülése, egységes gondolatrendszere vitathatatlan. A mű így nyerte el a maga teljességét, tehát akár a szöveggönyv, akár a zenemű megváltoztatása kihathat a mű egésze által sugallt összhatásra, amely indokolja a változtatással nem érintett szerző – vagy jogutódja – önálló fellépésének lehetőségét.

Ezért a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes nem érvényesíthet igényt, nem rendelkezik keresetösségi joggal a szöveggönyv megváltoztatásával kapcsolatos kérdésekben.

Az Szjt. 13. §-a alapján a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsonkítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.

A becsület a személy társadalmi megítélését, elismertségét jelenti, a hírnév pedig a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy ezen feltételek fennállásának vizsgálata nem történhet szubjektív szempontok szerint abban az értelemben, hogy amennyiben a szerző vagy jogutódja a felhasználási engedéllyel rendelkező alperes tevékenységét személyhez fűződő jogainak megsértésére alkalmasnak ítéli, az önmagában elegendő a jogsértés megállapítására. A jogsértés megállapítása csak objektív vizsgálaton alapulhat, természetesen

a jogsértés jellegéből adódóan a szubjektív elemek az elbírálás során nem zárhatók ki teljes mértékben.

A fentiek alapján vizsgálta meg a másodfokú bíróság a felperes által sérelmezett megvalósítási módokat, eszközöket és az általa megjelölt változtatásokat.

Az iratok alapján megállapítható volt, hogy az alperes és az E. AG között létrejött szerződéssel az alperes „A csodálatos mandarin” című zenei mű reprodukciójára kapott engedélyt, egy 33 perc időtartamú balettfilm zenei hanganyaga céljára, Bartók Béla eredeti zenéje és Lengyel Menyhért szövegkönyve alapján.

A szerződés értelmében, ha a filmben a Hungaroton 1988-as felvételét használják, abban az esetben a kereskedelmi hangfelvétel tekintetében önálló jogok állnak fenn, és a hangfelvétel jogosult részére megfelelő ellentételezést kell fizetni. Amennyiben pedig élő hangfelvételt használnak a filmben, akkor a művet S. J. vezényletével a Budapesti Filharmonikusok fogják előadni.

A felek a mű megvalósításának módjával kapcsolatban más kikötést nem rögzítettek a szerződésben.

Mindenekelőtt a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy a perbeli mű zenéjében – felperes által sem vitatottan – nem történt semmilyen változtatás, az a szerződés tartalmával egyező módon került bemutatásra.

A felperes hivatkozott arra, hogy a filmbeli nyitó jelenet nem szerepel az eredeti librettóban. A szövegkönyv szerint a mű valóban egy emeleti szobában kezdődik, ahova azonban egy „roppant város élete és zaja verődik”.

Ehhez képest a filmbeli történet egy zajos nagyváros rakpartján kezdődik.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a kérdésben, hogy a film kezdetén bemutatott helyszín a mai kor embere számára ugyanazt a hatást éri el, mint a librettóban leírt környezet.

A szakvélemény azt is rögzítette, hogy Bartók Béla bevezető zenéje maga is a nagyváros durva zaját érzékelteti, ez pedig független bármely konkrét helyszíntől és eseménytől. Mindezek alapján ez az ábrázolás semmiképp nem tekinthető torzításnak, nem eredményezheti Bartók Béla társadalmi megítélésének, elismertségének hátrányos megváltozását.

A felperes kifogásolta azt is, hogy az elkészült mű deklarálja, hogy az az erőszakról szól.

A libretto szövegéből megállapítható, hogy az erőszak jelen van a Lány és a csavargók viszonyában. A mű elején, amikor kiderül, hogy nincs pénzük, a Lányra „támadnak”, az egyik csavargó „megragadja a karját”, „maga elé rántja” és „az ablak elé löki” azzal, hogy keressen pénzt, mutogassa magát, csaljon fel valakit.

A későbbiek során (a kisfiú kihajítása után) az egyik csavargó „kihúzza a kését, s megfenyegeti a lányt: „vigyázz – leszúrlak!” majd a Mandarin megjelenésekor a csavargók „lökik, taszítják a mandarin felé”.

Az eredeti műből idézett részletek minden kétséget kizáróan az erőszakról, a kiszolgáltatottságról, a durvaságról szólnak, ezt fejezi ki maga a zenemű is, amikor

felfokozott, borzongást keltő motívumaival érzékelteti, sőt kihangsúlyozza az adott jelenet mondanivalóját.

A felperes az eredeti mű figyelmen kívül hagyásaként értékelte a Mandarin és a Lány üldözései jelenete helyett a szereplők szeretkezési jelenetének beiktatását.

A másodfokú bíróság megítélése szerint helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ebben az esetben sem sérültek a szerző személyiségi jogai, ugyanis a balettfilm ezen jelenete is összhangban van Bartók Béla zenéjével. Mindkettőben az izgatottság, zaklatottság, a fokozódó feszültség kifejezése jut érvényre.

Az érzelmek ilyen módon történő képbeli megjelenítése az eredeti mű mondanivalójával nem ellentétes, nem tekinthető olyan öncélú, a mű egészétől függetlenül kifejezésmódnak, amely a jogsértés megállapítására vezethetne.

A felperes sérelmezte, hogy az eredeti műben nem szerepel az a filmbeli zárójelenet, hogy a Lány kilép a fénybe. Ez a jelenet az eredeti mű tartalmát koncepcionálisan alapvetően megváltoztatta álláspontja szerint.

Megállapítható volt, hogy valóban ilyen jelenet nem szerepel az eredeti librettóban, azonban a másodfokú bíróság – egyetértve a szakértői véleményben foglaltakkal – úgy ítélte meg, hogy ez a jelenet nem eredményezi az alpmű torzítását, nem becsület vagy jóhírnévsértő a szerzőre nézve. A szakvéleményben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság utal arra, hogy a mű zenéjének „elhaló vége” nem csupán a Mandarin halálát jelentheti, hanem utal a Lány bizonytalan jövőjére is. Ennek a bizonytalan jövőnek az alperes által megjelenített változata szintén nem nevezhető az alpművel össze nem egyeztethető, ezt torzító megoldásnak. Erre is tekintettel a záró jelenetet nem találta jogsértőnek a másodfokú bíróság.

A másodfokú bíróság elfogadta a szakvéleményt abban a tekintetben is, hogy egy sajátos rendezői ötlet, mint pizza-futár, a Mandarin kínzása, a helyszín megváltoztatása, illetve a mai kor eszközeinek használata nem tekinthető torzításnak, becsületre, hírnévre sérelmes változtatásnak, figyelemmel az eredeti mű megalkotása, illetve a film elkészítése korának eltérésére, valamint arra, hogy a perbeli esetben filmalkotásról van szó, amelynél az alkotók más eszközökkel, módon valósítják meg a művet az eltérő műfaji sajátosságoknak megfelelően, egyben ki is használva a műfaj által nyújtotta lehetőségeket.

Az a körülmény, hogy a Bartók kottájában található színpadi utasításokat a balettfilm alkotói figyelmen kívül hagyták, nem jelenti a személyhez fűződő jogok sérelmét. A másodfokú bíróság utal arra, hogy ilyen tartalmú kikötés nem szerepelt a felhasználási szerződésben, másrészt más műfajban készült el az alkotás, erről az engedélyt adó jogosult tudomással bírt. A filmes megvalósítás esetén nem kérhetők számon a színpadi előadásra vonatkozó utasítások, amelyek kétségtelenül a színpad által behatárolt, szűkebb helyszínhez igazodhattak.

Mindezekre figyelemmel az eredeti libretto, az alperesi alkotás és a perben beszerzett szakvélemény alapján megállapítható volt, hogy **kisebbségi változtatások történtek az eredeti műhöz képest, azonban ezek nem érintik annak lényegét, érdemi mondanivalóját, és így nem járnak sem a becsület, sem a jóhírnév sérelmével.** Az eredeti művön végrehajtott módosítások csak részleteket érintenek, a részleteknek pedig akkor van jelentősége, ha kihatnak a mű egészére. Jelen esetben azonban ez nem valósult meg.

A Fővárosi Ítéltábla nem találta alaposnak a felperes szakvéleménnyel kapcsolatos álláspontját.

A bíróság a tényállást a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok egybevetése alapján, azokat a maguk összességében értékelve, meggyőződése szerint bírálja el.

A felperes által becsatolt, dr. B. Gy. által elkészített „jogi vélemény” a felperes előadásaként volt figyelembe vehető a perben.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

A bíróság a szakértői véleményt szabadon mérlegeli, ennek során azt kell megvizsgálnia, hogy a szakvélemény meggyőző és megalapozott-e.

A szakvélemény mérlegelése során lehetőség van annak mellőzésére, azonban erre csak akkor kerülhet sor, ha a bizonyítékoknak a maguk összességében történő értékelése során feltárt tények ezt megalapozzák, indokoltá teszik.

A másodfokú bíróság megítélése szerint jelen esetben a szakvélemény összhangban áll a per adataival, aggálytalanságához és a jogi döntéshez szükséges művészi-szakmai felhasználhatóságához nem fér kétség.

A szakvéleményt öt tagú, művészeti kérdésekben jártas szakemberekből álló testület készítette. A szakvéleményben kitértek valamennyi, a felperes által hivatkozott változtatásra, sérelmezett megvalósítási módra, és kellőképpen megindokolták kifejtett álláspontjukat. Olyan körülmény pedig nem merült fel az eljárás során, ami indokolná a szakvélemény figyelmen kívül hagyását.

Rámutat a másodfokú bíróság arra, hogy nem ad alapot a szakértői vélemény mellőzésére önmagában az, hogy a fél az egyébként aggálytalan szakvélemény megállapításaival nem ért egyet.

Összefoglalva: a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a Fővárosi Ítéltábla azt állapította meg, hogy az alperes által elkészített balettfilmben az eredeti zenei mű szólalt meg a felhasználási szerződésben kikötött előadásban, a szöveggönyvet érintő változtatások pedig olyan jellegűek, amelyek az eltérő műfajú – filmes – megvalósításból adódnak, és nem jelentik az eredeti mű torzítását, csorbítását, nem járnak a szerző személyhez fűződő jogainak sérelmével.

A fentiekén túlmenően a másodfokú bíróság visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokolására.

A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy a Pp. 25. § (3) bekezdésének alkalmazására nem volt lehetőség, ezért a másodfokú bíróság mellőzte a felperes további illeték megfizetésére vonatkozó kötelezését.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 8/2002. (III. 30.) IM rendeletre.

Budapest, 2005. január 27.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k. a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k. előadó bíró

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s. k. bíró

III.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.E.20.940/2005/2.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. K. I. ügyvéd által képviselt V. G. felperesnek a dr. R. I. ügyvéd és a dr. D. A. ügyvéd által képviselt M. Kft. alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 2.P.22.903/2001. számon megindult és a Fővárosi Ítéletábrla 2.Pf.21.401/2004/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 52. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában meghozta az alábbi

VÉGZÉST

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet elutasítja.

Felhívja a Fővárosi Illetékhitavalt, hogy a felperes által lerótt 36.000 (Harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárású illetéket a felperesnek kérelmére térítse vissza.

Ez ellen a végzés ellen nincs lehetőség jogorvoslatra.

INDOKOLÁS

A jogerős ítélet a felperes keresetét, amelyben annak megállapítását kérte, hogy az alperes az általa gyártott Csodálatos Mandarin című balettfilmmel szerzői jogsértést követett el, és amelyben egyéb objektív szankciók alkalmazását kérte, elutasította. A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint az alperes és a Bartók Béla jogutódokat képviselő E. AG között 2000. július 1-jén szerződés jött létre, amelyben az alperes engedélyt kapott a Csodálatos Mandarin című zenemű reprodukciójára, egy 33 perc időtartamú, a zenével azonos című balettfilm zenei hanganyaga céljára Bartók Béla eredeti zenéje és Lengyel Menyhért szövegkönyve alapján. A szerződés a felhasználási engedély egyéb feltételeit is rögzítette. Az alperes a balettfilmet elkészítette.

A felperes kereseti álláspontja szerint az alperes a balettfilm elkészítésével a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 13. §-ába ütköző módon a szerző személyhez fűződő jogát sértette a mű eltorzításával, illetve olyan megváltoztatásával, amely a szerző becsületét és hírnevét sértette.

A jogerős ítélet azonban, döntően a perben beszerzett szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az alperes a felhasználási engedély keretei között a mű eltorzítása, megcsonkítása, illetve a szerző becsületét vagy hírnevét sértő megváltoztatása nélkül készítette el a filmes feldolgozást. Ezáltal nem sértette meg a szerző személyhez fűződő jogait.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalával a keresetének megfelelő döntés meghozatalát. Állította, hogy a jogerős ítélet az Szjt. 47. § (1) bekezdését, 13. §-át, illetve az 1975. évi 4. tvr-el kihirdetett Berni Egyezmény 37. Cikkét sértő módon jutott arra a következtetésre, hogy az alperes által végrehajtott és tényszerűen megállapított változtatások nem minősültek a mű eltorzításának, illetve jogsértő megváltoztatásának. Állította, hogy a jogerős ítélet az Szjt. 50. §-át is sérti. Hivatkozott arra, hogy a Pécsi Ítéltábla állásfoglalása is arra a következtetésre jutott, amely szerint az Szjt. 13. §-ának megsértését akkor is meg lehet állapítani, ha az eltorzítás, a megcsonkítás vagy a megváltoztatás önmagában nem jelent sérelmet a szerző becsületére vagy hírnevére.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése szerint a jogerős ítélet ellen a felülvizsgálati kérelem akkor terjeszthető elő, ha a felülvizgálni kért határozat az ügy érdemi elbírálására kihatóan jogszabálysértő. A Pp. 273. §-ának (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság hivatásos bírója mint egyesbíró, előzetesen megvizsgálja abból a szempontból, hogy a kérelem megfelel-e a 270. §-ban meghatározott feltételeknek, illetve az egyéb törvényes követelményeknek. Ha a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére előírt jogszabályi feltételek nem állnak fenn, a bíró a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 273. §-ának (5) bekezdése értelmében indokolással ellátott végzéssel elutasítja.

A felülvizsgálati kérelemben előadottak alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A jogerős ítélet a mű megtekintése és a perben beszerzett aggálytalan szerzői jogi szakértői vélemény értékelése alapján, helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a mű elkészítésével Bartók Béla szerzői művét a szerző személyhez fűződő jogát sértő módon nem torzította el, azt nem csonkította meg és olyan módon sem változtatta vagy csorbította meg a művet, amely a szerző becsületére vagy hírnevére nézve sérelmes lenne. A felülvizsgálati kérelemben előadottakat, a felperes által kifogásolt, a lényegét nem érintő változtatásokat mind a szakértő, mind a bíróságok értékelték és helytállóan jutottak arra a következtetésre, hogy azok a mű lényegét nem érintő, a kornak megfelelő filmes feldolgozás következményei.

Téves a felperesnek az a hivatkozása, hogy a felhasználási engedély kereteit túllépve az Szjt. 47. §-ába ütköző módon járt el az alperes, mert az alperes jogsértő módon nem dolgozta át a művet. Az, hogy a művet filmre adaptálta, a szerződés által engedélyezett átdolgozásnak minősül. Sem az Szjt. 13. §-a, sem a BUE 37. Cikkének a sérelme nem állapítható meg, lévén, hogy az alperes terhére az engedély nélküli torzítás, csonkítás, megváltoztatás vagy a mű megcsonkítása nem állapítható meg.

A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet a bizonyítékok értékelésére vonatkozó szabályok megsértését állítja az Szjt. 50. §-ára utalással. Ez azonban téves. Az Szjt. 50. §-a a szerzőt terhelő változtatások végrehajtási kötelezettségét írja elő. A felhasználó általában nem jogosult a mű megváltoztatására, azonban a jogerős ítélet a tény, mely szerint az alperes nem megváltoztatta, hanem filmre adaptálta a művet, nem minősül az Szjt. 13. §-ába ütköző jogsértésnek. E tény értékelése, amely a szakértői véleménnyel megegyezett, nem okszerűtlen, így jogszabálysértőnek nem tekinthető.

A jogerős ítélet az Szjt. 13. §-ának alkalmazása során nem tér el a felperes által hivatkozott ítéletábrái állásfoglalás tartalmától, így arra tekintettel jogsértést megállapítani nem lehet.

A jogerős ítélet helyesen rámutatott arra, hogy a mű adaptációja, illetve annak megítélése nem szubjektív értékítélet, hanem objektív mérlegelés alapján történhet. Amiatt, hogy a felperes az adaptációval együttjáró, a lényegét nem érintő, a művet nem csorbító, illetve nem eltorzító változtatásokkal nem ért egyet, objektív jogsértés elkövetését megállapítani nem lehet.

Ennek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelem előzetes megvizsgálásának eredményeként azt a Pp. 273. § (1) bekezdése alapján elutasította.

A felülvizsgálati kérelemnek a tartalmi hiányosságok miatti elutasítására tekintettel a felülvizsgálati eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 57. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján illetékmentes, amelyre tekintettel a felperes az Itv. 80. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján a lerótt illetéket visszakövetelheti. Az Itv. 81. §-ának (2) bekezdése értelmében a Legfelsőbb Bíróságnak az erről rendelkező határozatát az elsőfokú bíróság küldi meg a Fővárosi Illetékhivatalnak.

Az Alkotmánybíróság a 42/2004. (XI. 9.) AB. határozatával megsemmisítette a Pp. 273. § (5) bekezdésének első mondatát, amely az eljáró bíró határozatai ellen a jogorvoslatot kizárta. A Polgári perrendtartás ugyanakkor nem tartalmaz olyan jogorvoslatot, amely a Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálati kérelem előzetes megvizsgálása tárgyában hozott határozata ellen igénybe vehető lenne. A Legfelsőbb Bíróság ezért – a Pp. 275/B. §-ára és a 222. § (2) bekezdésére tekintettel irányadó 220. § (3) bekezdése alapján – tájékoztatta a felülvizsgálattal élő felet arról, hogy a jelen végzés ellen nincs lehetőség jogorvoslat előterjesztésére.

Budapest, 2005. június 8.

Dr. Mészáros Mátyás
bíró